KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 15.1.2002
KOM(2002)14 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN
til Det Europæiske Råds forårsmøde i Barcelona

LISSABON-STRATEGIEN — GENNEMFØRE FORANDRINGER

RESUMÉ

Der er nu gået næsten to år, siden Det Europæiske Råd på topmødet i Lissabon vedtog den **dristige og ambitiøse tiårige målsætning** om at gøre EU til den mest dynamiske, konkurrencedygtige, bæredygtige videnbaserede økonomi med heraf følgende fuld beskæftigelse og styrket økonomisk og social samhørighed.

Siden da har Det Europæiske Råd gjort sine forårstopmøder til brændpunktet for de økonomiske, social- og arbejdsmarkedsmæssige samt miljømæssige politikområder i lyset af den overordnede målsætning om at sikre en bæredygtig udvikling. Det Europæiske Råd vil derfor på mødet i Barcelona se på de fremskridt, der er gjort og vedtage, hvilke centrale områder der skal prioriteres i det kommende år. Formålet med denne rapport er at sætte dagsordenen for dette møde.

De hidtidige fremskridt lover godt ...

Den indledende fase, der består i at fastlægge målsætningerne for og skitsere reformerne på de enkelte politikområder, nærmer sig sin afslutning. Mange af forslagene mangler stadig at blive vedtaget formelt, og når de er blevet vedtaget, kan det stadig vare nogen tid, før virkningerne af dem kan mærkes.

På nogle politikområder er der allerede opnået **klart positive resultater** bl.a. nye bestemmelser for telekommunikationsmarkederne; samarbejde på områder som almen uddannelse, pensionsreformer og forskning samt nye programmer til at imødegå forskelsbehandling og social udstødelse.

Den vellykkede **indførelse af euroen** har vist, at EU er i stand til at skabe resultater. Euroen har styrket de i bund og grund sunde økonomiske fundamentals. Den nuværende **afmatning** har sat en stopper for det hidtidige konstante fald i ledigheden og fået jobskabelsen til at gå langsommere.

... men en række vigtige forslag er inde i et dødvande

Der har også været **skuffelser** på områder som EF-patentet, markederne for finansielle tjenester, energisektoren og satellitnavigationssystemet Galileo, hvor de frister, som Det Europæiske Råd havde sat for vedtagelsen af foranstaltninger, er blevet overskredet og hvor fremskridtene undertiden ikke er sket tilstrækkeligt hurtigt. Europa-Parlamentet og Rådet må nu gøre noget for at råde bod på denne **"leveringsforsinkelse"**, hvis troværdigheden ikke skal skades.

Køreplanen må overholdes over hele linjen...

EU må stå fast på den vedtagne makroøkonomiske stabilitetspolitik og fastholde fremdriften i hele Lissabon-strategien. Lissabon-målsætningerne styrker gensidigt hinanden, og kun en samlet strategi kan sikre, at målene opfyldes. Dette betyder, at

– forsinkelserne i gennemførelsen af strukturreformerne og de økonomiske reformer skal indhentes, og hensynet til en bæredygtig udvikling skal indgå som en integreret del af disse reformer

– den økonomiske og sociale samhørighed skal fortsat fremmes, og der skal allerede nu træffes foranstaltninger med henblik på, at pensionsordningerne også fremover kan være sikre og holdbare

– iværksætterånden skal fremmes i et konkurrencedygtigt erhvervsklima

... men på nogle områder er der behov for en prioriteret indsats

For at nå de mål, der er fastlagt frem til udgangen af dette årti, må EU styrke sit vækstpotentiale.

I den nuværende situation er der **tre prioriterede områder**, hvor Det Europæiske Råd på mødet i Barcelona bør komme med et handlekraftigt udspil; foranstaltninger, der kan bidrage til at få EU hurtigere tilbage på sporet og som er vigtige for EU's langsigtede behov:

– **En yderligere udvikling af beskæftigelsespolitikkerne med særlig vægt på aktive arbejdsmarkedsreformer**. Det vil sige en gennemgang af skattesystemer og ordninger for sociale ydelser, ordninger, der gør det lønsomt at blive længere på arbejdsmarkedet, og forbedrede børnepasningsordninger. Der vil blive taget fat på forhold inden for områder som kvalifikationer og sprog, som hindrer folk i at flytte fra et job til et andet inden for deres virksomheder eller inden for andre sektorer eller lande. Initiativer fra arbejdsmarkedsparternes side gående ud på at fremskynde og kontrollere forandringer bør nyde fremme. Dette vil hjælpe EU til, selv under de nuværende omstændigheder, at komme nærmere på opfyldelsen af målsætningen om fuld beskæftigelse og bedre arbejdspladser.

– Europa skal bindes sammen og markederne skal bindes sammen. Dette kan gøres, ved at man går videre med **reformer og udfylder huller i vigtige netværksindustrier** og ved at man fremskynder **integreringen af de finansielle markeder** gennem tilrettelæggelse af de rigtige lovgivningsmæssige rammer. Dette indebærer f.eks., at der skal fastsættes tidsfrister for åbningen af energimarkederne og for vedtagelsen af de endnu ikke vedtagne centrale foranstaltninger på markedet for finansielle tjenester, men EU må samtidig gå videre med investeringer i prioriterede infrastrukturprojekter, som vil gøre det indre marked mere dynamisk og mere konkurrencedygtigt. De nyligt vedtagne reformer på telekommunikationsområdet må fremskynde etableringen af hurtige bredbåndsbaserede telekommunikationsnet. Bedre udbyggede net i Europa og effektive og velfungerende tjenester til gavn for økonomien generelt vil sikre fortsat vækst i EU og bidrage til at gøre tjenesteydelser af højere kvalitet tilgængelige for alle i hele EU.

– **Investeringerne i viden** skal øges for at sikre konkurrenceevne og beskæftigelse fremover. EU må forstærke indsatsen på områderne forskning, innovation, almen uddannelse og erhvervsuddannelse samt forstærke virkningerne af de enkelte politikker ved at gennemføre dem samlet og lade dem pege frem mod ét og samme mål, nemlig et europæisk vidensområde. Nye vidensnet vil blive etableret og det europæiske aspekt af livslang uddannelse kan eventuelt understøttes af gensidig anerkendelse af kvalifikationer på europæisk plan. Indsatsen vil også være fokuseret på at få erhvervslivet til at investere betydeligt mere i forskning og innovation.

Ved at sende et tillidsskabende signal og udvise politisk lederskab, vil Det Europæiske Råd på mødet i Barcelona sætte fart i Lissabon-strategien og i koordineringen af den økonomiske politik. På den måde vil det endvidere styrke samfundsforvaltningen af økonomien, hvilket vil bidrage til at forme en stærk økonomi og et stærkt samfund og desuden styrke euroen.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Resumé 2

1 DEN POLITISKE OG ØKONOMISKE BAGGRUND 6

2 OPFYLDELSEN AF LISSABON-STRATEGIENS MÅL 8

3 POLITIKASPEKTET 15

3.1 Fortsat fremdrift 15

3.2 Skarpere fokus i 2002 20

3.3 Tiden efter Barcelona-topmødet 29

Denne rapport tager udgangspunkt i et arbejdsdocument fra Kommissionens tjenestegrene, hvori Kommissionen analyserer den udvikling og de fremskridt, der er sket på de forskellige politikområder siden Det Europæiske Råds møde i Lissabon.

1 DEN POLITISKE OG ØKONOMISKE BAGGRUND

Det Europæiske Råd træder sammen i Barcelona bare nogle få uger efter, at euroen er blevet kontant virkelighed mellem hænderne på folk.

Euroen er et magtfuldt symbol på europæisk integration. Den viser, hvad EU kan udrette, når den politiske vilje er til stede.

Samme ambition må nu lægges for dagen for den økonomiske, social- og arbejdsmarkedsmæssige samt miljømæssige politik, hvis EU skal opfylde den strategiske målsætning for dette årti, dvs. at blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, således som det blev besluttet på Det Europæiske Råds møde i Lissabon for to år siden.

Ved at gøre sit årlige forårstopmøde til brændpunktet for EU's overordnede økonomiske, social- og arbejdsmarkedsmæssige samt miljømæssige strategi, har Det Europæiske Råd forpligtet sig til at udvise lederskab på højeste politiske niveau. På det kommende møde i Barcelona vil dette lederskab blive sat på en prøve.

Der er al mulig grund til at forvente, at dette skal lykkes. Den Økonomiske og Monetære Union har skabt makroøkonomisk stabilitet, og selv i den nuværende afmatning, er de almindelige vilkår fortsat grundlæggende sunde. Dette viser betydningen af EU's pagt for stabilitet og vækst.

Dette skaber rammerne om den indsats på områderne beskæftigelse, forskning og innovation, økonomiske reformer, social samhørighed og miljø, der indgår i Lissabon-strategien; foranstaltninger, der i samspil med hinanden skaber et mere dynamisk og konkurrencedygtigt indre marked og tager fat på de kort- og langsigtede udfordringer for samfundet som helhed.

Siden strategien blev lanceret på Det Europæiske Råds møde i Lissabon, er den blevet styrket i to henseender. Det Europæiske Råd lancerede i Nice den social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden, der udpeger de foranstaltninger, der skal føre frem til opfyldelsen af Lissabon-strategiens målsætninger om flere og bedre arbejdspladser og en moderne velfærdsstat i et samfund med bedre plads til alle. Hovedlinjerne i Lissabon-strategien blev suppleret i Göteborg, hvor Det Europæiske Råd tilføjede en miljømæssig dimension og, sammen med EU's strategi for en bæredygtig udvikling bekræftede nødvendigheden af at sikre overensstemmelse mellem de forskellige politikområder og de langsigtede mål.

De kortsigtede økonomiske udsigter for Det Europæiske Råds møde i Barcelona

Umiddelbart betragtet kunne de økonomiske og politiske vilkår næppe være mere forskellige fra dem, der var fremherskende i marts 2000 eller blot på tidspunktet for forårstopmødet i fjor.

Den økonomiske afmatning i USA, som forværres af den usikkerhed, der fulgte efter terrorangrebene mod USA og den efterfølgende politiske og militære situation, stiller EU over for en meget stor politisk udfordring. Dette har også haft alvorlige direkte og indirekte økonomiske samt social- og arbejdsmarkedsmæssige følger.

– Erhvervslivets og forbrugernes i forvejen skrøbelige tillid er yderligere blevet svækket.

– Vækstprognoserne i EU for 2001 og 2002 er blevet drastisk nedskrevet.

– Erhvervslivets investeringer er faldet betragteligt, idet virksomheder i alle størrelser i EU har villet vente og se, i hvilken retning økonomien bevæger sig.

– Fire års fald i ledigheden er gået i stå, og jobskabelsen ser ud til at ville gå betydeligt langsommere.

Der er dog grundlag for en forsigtig optimistisk forventning om, at den nuværende afmatning bliver af kort varighed. Men de europæiske finansmarkeder har modstået presset på en udmærket måde - godt hjulpet af euroens indførelse. Afmatningen afspejler en i vid udstrækning konjunkturbestemt ændring i den globale økonomi, som er blevet forværret af et sammenfald af politiske og økonomiske begivenheder uden sidestykke.

De nuværende omstændigheder rokker ikke ved, at de økonomiske fundamentals i bund og grund er sunde, og at der er behov for at videreføre Lissabon-strategien. Strukturreformer er en vigtig del af den kortsigtede løsning. Desuden har den faldende inflation muliggjort et fald i den kortfristede rente på 1,5 procentpoint inden for eurozonen (med lignende fald i Danmark, Sverige og Det Forenede Kongerige) i det forløbne år. Disse rentefald skal nu til at slå igennem i økonomien, og de kan eventuelt falde yderligere, i og med at inflationen fortsætter med at blive lavere.

Medmindre den politiske situation generelt forværres, forventes der således en moderat opgang i første halvdel af i år, i takt med at tilliden, forbrugernes købelyst og investeringslysten begynder at vende tilbage. Væksten vil sandsynligvis få mere fart på i anden halvdel af året, i og med at eksportmarkederne uden for EU begynder at komme til hægterne igen.

Som den senere tid har vist, kan udviklingen uden for EU få store konsekvenser her. Dette styrker argumentet for strukturreformer, som gør EU mindre sårbar over for udefra kommende chokbølger, det være sig af politisk eller økonomisk art. Men det viser også tydeligt, hvor vigtigt det er for EU fuldt ud at gå ind i bestræbelserne på at reformere og omdanne det internationale landskab og at spille en aktiv rolle i forbindelse med den igangværende handelsrunde, der er indledt i Doha.

Det Europæiske Råds møde i Barcelona bliver et vigtigt tidspunkt for Lissabon-strategien

På topmødet i Barcelona kommer Det Europæiske Råd til at evaluere de fremskridt, der er gjort. Det bør konsolidere succeser, sætte fokus på svagheder og prioritere indsatsområderne i de kommende tolv til atten måneder.

Dette sker på et vigtigt tidspunkt i Lissabon-strategien:

– Kommissionen vil til den tid have fremsat forslag på de vigtigste politikområder.

– Den anden fase, der består i at nå til enighed om og at vedtage disse politikker, er godt i gang. Om der bliver tale om succes eller fiasko afhænger i vid udstrækning

af Europa-Parlamentet eller Rådet, som har ansvaret for at træffe beslutninger på centrale områder i strategien.

– Slutfasen, hvor de vedtagne politikker gennemføres og begynder at få praktiske konsekvenser, er kun lige begyndt.

Men, som denne rapport viser, kræver det en indsats fra alle berørte parter at udmønte de nye politikker i synlige resultater.

Der er allerede opnået betydelige positive resultater - f.eks. den nyligt vedtagne telekommunikationspakke som følge af det nære samarbejde mellem Kommissionen, Europa-Parlamentet og Rådet. Men på en række andre centrale områder for økonomiske og strukturelle reformer er der kun gjort langsomme fremskridt eller resultaterne har været skuffende.

Det Europæiske Råd er nødt til at råde bod på denne "leveringsforsinkelse", inden der opstår yderligere forsinkelser. Topmødet må sende et tillidsskabende signal og komme med et tydeligt politisk udspil på de områder, hvor behovet for fremskridt er mest presserende. I Lissabon-strategien blev der sat en omfattende dagsorden, og der må ske fremskridt over hele linjen, selv om ikke alle elementer kan eller bør prioriteres lige højt. Det Europæiske Råd bliver nødt til at vælge på topmødet hvert forår.

2 OPFYLDELSEN AF LISSABON-STRATEGIENS MÅL

Nedenfor anførte tidsplan for reformerne viser de vigtigste foranstaltninger, der blev bebudet i Lissabon, med angivelse af, om de respektive tidsfrister er blevet overholdt.

Tidsplan for Lissabon-strategiens reformer:
Angivelse af årstal for Lissabon-reformernes planlagte ikrafttræden

(✓ angiver, at de nødvendige foranstaltninger er vedtaget/truffet;
***** angiver, at tidsplanens frist risikerer at blive overskredet på grund af utilstrækkelige fremskridt i Rådet og Europa-Parlamentet).

2001	✓	**Fri adgang til abonnentnettet**
	✓	**Statsstøtteregister** og **resultattavle** Strategi for **forenkling af de lovgivningsmæssige rammer** (*nogen forsinkelse*)
2002		Nye rammer for **offentlige indkøbsaftaler*** (fristen 2001 for vedtagelsen overskredet)
	✓	Nye rammer for **elektronisk handel** (undtagen momsbehandling af e-handel,hvor fristen 2001 for vedtagelsen er overskredet)
		Første toårige **nationale handlingsplaner mod udstødelse og fattigdom** **resultattavle for social- og arbejdsmarkedspolitikken**
2003	✓	Nye rammer for **telekommunikation** **Fælles marked for risikovillig kapital*** **Yderligere åbning af elektricitetsmarkederne for erhvervskunder*** **Sjette rammeprogram for forskning** **EF-patent*** (fristen 2001 for vedtagelsen overskredet)
	✓	Liberalisering af **international godstransport med jernbane med brug af transeuropæiske jernbanenet**

2004		**Fælles Europæisk Luftrum** Yderligere **åbning af gasmarkedet for erhvervskunder*** Rammer for **energiafgifter*** Rammer for **skat på opsparing**
2005		**Fælles marked for alle finansielle tjenesteydelser*** Åbning af **gas- og elektricitetsmarkederne for private kunder** Ikrafttrædelse af en obligatorisk EU-ordning for **handel med CO_2-emissioner**
2006		Anden fase i åbningen af markedet for **posttjenester**
2008	✓	Liberalisering af **al international godstransport med jernbane** **Satellitnavigationssystemet Galileo** bliver operationelt* **(**fristen 2001 for vedtagelse af strukturen overskredet)
2009		Mulig ny eller afsluttende fase i åbningen af markederne for **posttjenester** (gøres til genstand for en undersøgelse i 2006 af konsekvenserne af liberaliseringen)

I et særskilt internt dokument, der ligger til grund for denne rapport, gives der en mere fyldestgørende evaluering af fremskridtene[1] og en fortegnelse over foranstaltningerne til gennemførelse af Lissabon-strategien. En mere fyldestgørende beskrivelse af disse foranstaltninger, som er en del af den social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden, vil blive bragt i en særlig resultattavle for social- og arbejdsmarkedspolitikken, der offentliggøres før topmødet i Barcelona.

For at EU skal blive "*den mest konkurrencedygtige og videnbaserede økonomi i verden ...*", er der, som skemaet nedenfor viser, stadig meget der skal gøres for at opfylde de centrale mål i Lissabon-strategien, men i de fleste tilfælde er der nogle medlemsstater, som allerede er godt på vej.

De "indikatorer for bedste præstation", der opereres med i skemaet, repræsenterer det uvægtede gennemsnit for tre medlemsstater med den bedste præstation. De giver et nyttigt fingerpeg om, hvad der med tiden[2] kan og bør udrettes, selv om det anerkendes, at de fastsatte mål gælder for EU som helhed og ikke for medlemsstaterne enkeltvis.

---

1 Denne evaluering bygger på vedtagne strukturelle indikatorer. I adskillige tilfælde omfatter de EU-dækkende data endnu ikke tiden efter Det Europæiske Råds møde i Lissabon, og når det gælder indikatorerne for miljø og samhørighed, giver de et billede, der er forældet med fire til fem år. Dette viser klart behovet for at prioritere statistisk arbejde på alle områder inden for Lissabon-strategien. Se Kommissionens interne dokument, SEK(2002) 29, 15.1.2002.

2 Sådanne indikatorer må behandles med et vist forbehold, f.eks. fordi nogle af dem er særligt konjunkturfølsomme. Deres udvikling i årene fremover vil imidlertid bidrage til at vise fremskridt både i relation til andre medlemsstater og i relation til de generelle mål i Lissabon-strategien, i det omfang sådanne findes.

Skema 2 : Status over opfyldelse af visse mål i Lissabon-strategien samt indikatorer for bedste præstation

	Lissabon (oplysninger foreligger)	Barcelona (seneste oplysninger)	EU-indikator for bedste præstation*	EU-mål 2010
1. Generel økonomisk baggrund				
a. **BNP pr. indbygger i 1995 KKS**, US=100 (99/01)	**65,1**	**65,1**	**96,0**	
b. BNP-vækstrate i faste priser 1995 (99/01)	**2,6**	**1,6**	**4,9**	
c. Produktivitet pr. ansat i KKS, US=100 (99/01)	**74,0**	**72,2**	**106,0**	
2. Beskæftigelse				
a. Samlet (% af befolkning i den erhvervsaktive alder) 99/01	**63,2**	**63,9**	**73,6****	**70** 67 (2005)
b. Kvinder 99/01	**52,8**	**54,7**	**69,0**	**60** 57 (2005)
c. Ældre arbejdstagere (55-64) 99/01	**37,2**	**38,3**	**66,0**	**50**
3. F&U				
a. Samlede (offentlige og private) udgifter til F&U i % af BNP Årene 98/00	**1,87**	**1,90**	**3,1**	
b. Andel af de samlede udgifter til F&U finansieret af erhvervslivet (%). Årene 98/99 (Kilde: OECD/Eurostat)	**55,1**	**55,9**	***68,1***	
4. Almen uddannelse og erhvervsuddannelse				
a. Offentlige udgifter til almen uddannelse i % af BNP Årene 99/00	**5,0**	**5,1**	**6,7**	-
b. Personer med kort skolegang (% som ikke går videre i undervisningssystemet) Årene 99/01	**18,7**	**17,7**	**7,2**	**9,4**
c. Livslang uddannelse (% voksne deltagere) Årene 99/01	**8,2**	**8,3**	**21,4**	-
5. Internetdækning				
a. EU-husstande (% af husstande) Årene 00/01	**18,4**	**37,7**	**60,6**	
b. EU-bredbånd (% af husstande, kabel/ADSL-adgang) Året 01	**2,5**	**5,8**	**14,9**	
c. EU-skoler (% af samtlige skoler) Året 01	-	**89**	**99**	**100** ved udgangen af 2001
6. Offentlige indkøb				
a. Værdien af udbud offentliggjort i EFT (% af BNP) Årene 98/00	**1,8**	**2,4**	**3,9**	-

7. Risikovillig kapital				
a. Opstartfasen (% af BNP) Årene 99/01	**0,038**	**0,036**	**0,079**	-
b. Udvidelse (% af BNP) Årene 99/01	**0,104**	**0,099**	**0,192**	-
8. Statsstøtte				
a. Støtte angivet i % af BNP Årene 95-97/97-99	**1,1**	**0,9**	**0,5**	-
9. Social samhørighed				
a. Fattigdomsrisiko (efter overførselsindkomster) År 97/98	**18**	**18**	**10**	

Kilden er Eurostat, medmindre andet er angivet. Hele dataraekken opdateres jævnligt on-line på http://europa.eu.int/comm/eurostat.
* Uvægtet gennemsnit for de tre EU-medlemsstater med bedste præstation.
** Skøn over bedste præstation i 2001 baseret på tallene for år 2000 for DK, NL, og tallene for 2001 for UK.

Vurdering af fremskridt i løbet af de to år siden Lissabon

Nedenfor følger en kort oversigt over de vigtigste resultater af vurderingen af de fremskridt, der er gjort i retning af Den Europæiske Unions strategiske mål. At nå målene fra Lissabon kræver en vedvarende vækstrate i EU på 3 %. I betragtning af den afmatning, som EU for øjeblikket oplever, er det så meget mere vigtigt, at det lykkes at gennemføre reformer, der fører til en fortsat stigning i beskæftigelsesgraden og højere produktivitet.

Siden Lissabon er forskellen i BNP pr. indbygger mellem EU og USA forblevet uændret. Ifølge de seneste oplysninger svarede BNP pr. indbygger i EU til 64 % af tallet for USA. Forskellen i produktivitet pr. arbejdstime forklarer omkring en tredjedel af denne forskel. De andre to tredjedele skyldes det lavere antal årlige arbejdstimer pr. arbejder og den lavere beskæftigelsesgrad i EU.

Der skal ske fremskridt på alle områder af Lissabon-strategien, hvis denne forskel skal indsnævres væsentligt.

(a) Beskæftigelse[3]

Bestræbelserne på at opfylde målsætningen om fuld beskæftigelse vanskeliggøres af de nuværende omstændigheder. De har sat en stopper for det hidtidige vedvarende fald i ledigheden og stigningen i antallet af arbejdspladser.

Erhvervslivets skabelse af flere og bedre arbejdspladser i EU afhænger af, hvor hurtigt EU's økonomi kommer ud af afmatningen. Beskæftigelsespolitikken, og især arbejdsmarkedspolitikken, bidrager dog til at øge antallet af folk, som har et job. Den europæiske beskæftigelsesstrategi har bidraget til at fremme disse reformer og videreførelsen af dem bør være en prioriteret opgave, hvor der tages ved lære af eksempler på bedste praksis i EU. I betragtning af de nuværende konjunkturer bør arbejdsmarkedsparterne tilskyndes til at fremskynde og gennemføre forandringer

[3] Yderligere oplysninger kan findes i Den Fælles Rapport om Beskæftigelsen 2001, KOM(2001) 438. http://europa.eu.int/comm/employment_social/empl&esf/ees_en.htm

inden for forskellige sektorer og virksomheder.

Arbejdsgruppen på højt niveau for kvalifikationer og mobilitet[4] har understreget behovet for at fjerne hindringer for geografisk mobilitet og for at sørge for, at folk har færdigheder, som er relevante og som kan tilpasses, hvilket vil gøre det lettere for dem at skifte mellem job med forskelligt indhold. Dette bør understøttes af et gennemskueligt og integreret informationssystem om arbejdsmarkedet. Samtidig fremgår det klart af de strukturelle indikatorer for uddannelse (livslang uddannelse, folk der går tidligt ud af skolen) at der i EU er gjort meget små fremskridt med hensyn til at gøre livslang uddannelse til en realitet i de fleste voksnes hverdag.

Rådet og Europa-Parlamentet har fortsat arbejdet med en række forslag til lovgivning på områder som sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, arbejdstagernes medindflydelse og ligebehandling af mænd og kvinder. Nye drøftelser er startet om spørgsmål som kvalitet i arbejdet og virksomhedernes sociale ansvar.

(b) Forskning og innovation

Der er efterhånden kommet gang i det europæiske forskningsområde. Dette styrkes yderligere af vedtagelsen i december 2001 af hovedlinjerne i det sjette rammeprogram for forskning. De positive tendenser fortsætter, især inden for videnskab og forskning, for så vidt angår det stigende antal patenter i forhold til befolkningen eller antallet af personer med en videnskabelig uddannelse på universitetsniveau i EU. EU står især stærkt, når det gælder universitetsforskning og grundforskning, men europæiske forskere og virksomheder udnytter ikke i tilstrækkelig grad deres ekspertise inden for avancerede teknologier som f.eks. bioteknologi og biovidenskaber[5] og andre miljøvenlige teknologier.

Ændringer i erhvervsklimaet er også vigtigt i denne forbindelse, men lige så vigtigt er det at fremskynde foranstaltninger til støtte for integreringen af de finansielle markeder og at forbedre tilgangen af risikovillig kapital, så snart konjunkturnedgangen i 2001 vender, ligesom det er vigtigt, at der tidligt bliver enighed om EF-patentet.

Der er ikke gjort tilstrækkeligt fremskridt med hensyn til at styrke EU's underliggende videngrundlag. Investeringsniveauet i almen uddannelse er stadig for lavt, livslang uddannelse finder kun begrænset udbredelse, og for mange unge går ud af skolen med ingen eller kun grundlæggende kvalifikationer.

---

4 Slutrapport fra arbejdsgruppen på højt niveau for kvalifikationer og mobilitet, 14. december 2001 http://europa.eu.int/comm/employment_social/general/index_en.htm

5 Dette synspunkt kom til udtryk på et høringsmøde for interessenter inden for bioteknologi og biovidenskaber, der blev afholdt af Europa-Kommissionen i september 2001. http://europa.eu.int/comm/biotechnology.

(c) Økonomisk reform

Der er gjort betydelige fremskridt på nogle områder, for så vidt angår det indre marked og økonomiske reformer[6], specielt i forbindelse med etableringen af de lovgivningsmæssige rammer for elektronisk handel og kommunikationssektoren. Handlingsplanen *e*Europa 2002 har spillet en vigtig rolle. Der er gjort væsentlige fremskridt med at koble skoler op på internettet[7]. Det indre marked har givet tydelige fordele i form af konkurrence, større valgmuligheder og lavere priser på vigtige områder som telekommunikations- og energimarkederne.

Samtidig har alle medlemsstaterne truffet foranstaltninger til forbedring af erhvervsklimaet, der skal lette virksomhedernes innovation og vækst og tilskynde til satsning og innovation. Bestræbelserne på at forenkle de lovgivningsmæssige rammer, som beskrevet i Lissabon-strategien og i det europæiske charter for små virksomheder, må fortsætte.

Som det påpeges i rapporten om Fællesskabets produkt- og kapitalmarkeder, er der imidlertid behov for en yderligere indsats for at forbedre resultaterne på det indre marked. Priskonvergensen synes at udvikle sig langsommere de seneste år. Desuden er der ikke gjort ensartede fremskridt med strukturreformer og økonomiske reformer. Nogle medlemsstater er stadig nødt til at gøre en stor indsats for at nå det mål, som Det Europæiske Råd i Stockholm har fastsat for marts 2002, - at 98,5 % af den vedtagne fællesskabslovgivning skal være gennemført i national lovgivning.

En stor del af de igangværende 1500 overtrædelsessager mod medlemsstaterne for ikke at anvende retsakterne vedrørende det indre marked korrekt vedrører hindringer for grænseoverskridende levering af tjenesteydelser, selv om markedet for tjenesteydelser er et af de områder, som Det Europæiske Råd i Lissabon lagde særlig vægt på. Desværre er der kun gjort få fremskridt med at komme videre med Kommissionens planer om at integrere servicesektoren. Nogle af de vigtigste strukturreformer - heriblandt nogle, der efter tidsplanen skulle være vedtaget inden udgangen af i fjor - omfattende elektricitet, gas, satellitnavigationssystemet Galileo, markederne for finansielle tjenesteydelser og markederne for offentlige indkøb, - er ikke blevet gennemført. Der er kun sket begrænsede fremskridt, og det var dog stats- og regeringscheferne, der havde fastsat fristerne.

---

6 Yderligere oplysninger kan findes i "Økonomisk reform: Rapport om Fællesskabets produkt- og kapitalmarkeder" (Cardiff-rapporten, KOM(2001) 736 endelig, og Internal Market Scoreboard Nr. 9, Nov. 2001. http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/update/economicreform/index.htm.
Se også Konkurrence-rapporten 2001, http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/competitiveness/doc/competitiveness_report_2001/index.htm/competitiveness_report_2001/index.htm

7 Kommission vil inden længe offentliggøre Meddelelse om *e*Europe 2002: Benchmarking, overvågning og fremtidige udfordringer.

(d) Samhørighed[8]

EU's social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden har sat ny gang i og fastlagt en ny politisk ramme for bestræbelserne på at nå Lissabon-målene om forbedret samhørighed.

I midten af 1990'erne var omkring 18 % af befolkningen eller 60 mio. mennesker udsat for fattigdomsrisiko, og der var betydelige variationer mellem (og inden for) medlemsstaterne. Uden overførselsindkomster ville denne andel have været 26 %. Lignende variationer optrådte i fordelingen af indkomst mellem de rigeste og de fattigste husstande. Bistandsordninger har spillet en væsentlig rolle som en faktor til beskyttelse mod fattigdomsrisikoen.

Mangelen på ajourførte tal betyder, at det er vanskeligt at vurdere effekten af perioden med stærkere vækst og faldende arbejdsløshed i tiårets anden halvdel. På europæisk plan og på nationalt plan er der siden Lissabon blevet vedtaget konkrete foranstaltninger til bekæmpelse af fattigdom, diskrimination og social udstødelse, understøttet af nye handlingsprogrammer. Medlemsstaterne har opstillet deres første toårige nationale handlingsplaner mod udstødelse og fattigdom. Dette arbejde har været inspireret af eksempler på bedste praksis og formuleringen af vedtagne indikatorer. Ikke blot medlemsstaterne, men også arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet har været inddraget heri. Det tager imidlertid tid, før virkningerne af disse aktioner begynder at kunne mærkes i det kommende år. Det statistiske grundlag for måling af såvel økonomisk som social samhørighed må styrkes.

Samtidig fortsætter arbejdet[9] vedrørende konsekvenserne af befolkningens aldring for pensions- og velfærdsordningerne med at belyse, hvad der står på spil og hvor nødvendigt det er, at der arbejdes videre på dette område.

Forskellene mellem medlemsstaternes præstationer målt i BNP pr. indbygger er stadig betydelige og er i mange tilfælde lige så markante internt i som mellem medlemsstaterne indbyrdes. Selv om forskellene medlemsstaterne indbyrdes stadig er til stede, er de imidlertid blevet væsentligt mindre siden 1998, navnlig i samhørighedslandene (Grækenland, Irland, Portugal og Spanien), hvor den oprindelige forskel er blevet reduceret med en tredjedel. Forskellene i arbejdsløshedsprocenterne regionerne imellem er dog fortsat markante med en gennemsnitlig arbejdsløshed på over 20 % i de hårdest ramte regioner.

(e) Miljø

Der er truffet vigtige foranstaltninger til politik på dette område i de syv måneder der er gået siden lanceringen af EU's strategi for en bæredygtig udvikling på Det

---

[8] Yderligere oplysninger kan findes i "Anden rapport om den økonomiske og sociale samhørighed", KOM(2001) 24 endelig.
http://www.inforegio.cec.eu.int/wbdoc/docoffic/official/reports/contentpdf_da.htm

[9] Yderligere oplysninger kan findes i meddelelsen om "Anvendelse af en integreret tilgang til at understøtte nationale strategier for sikre og bæredygtige pensioner", KOM(2001) 362 endelig.
http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-prot/social/com362/com362-2001_da.pdf

Europæiske Råds møde i Göteborg[10]. I Barcelona må der ved initiativer på transport- og energiområdet tages skyldigt hensyn til miljøet. Af de foreliggende oplysninger fremgår det, at selv om udledningen af drivhusgasser er mindsket i løbet af halvfemserne, er det stadig en meget krævende udfordring af opfylde de vedtagne mål for mindskelse af emissionerne og Göteborg-målsætningen om fortsat vækst i BNP uden tilsvarende vækst i transportsektoren. Der er behov for yderligere skridt, især da trafikken er steget lige så hurtigt eller hurtigere end BNP, navnlig flyrejser og vejgodstransport. På konferencerne i Bonn og Marrakech har man dog fået fastlagt rammerne for at kunne håndtere klimaændringerne

Vedtagelsen af de foranstaltninger, der er blevet foreslået i hvidbogen om transportpolitik[11] i fjor, vil bidrage til at fremme arbejdet med at udforme en bæredygtig transportstrategi.

Rene teknologier kommer også til at spille en vigtig rolle. De kan medvirke til at håndtere miljømæssige udfordringer, men de kan også være med til at forbedre resultaterne af den samlede økonomi. Kommissionens kommende rapport om ("rene") miljøteknologiers virkninger på vækst og beskæftigelse viser, at for at få det fulde udbytte af disse skal eksisterende hindringer overvindes. Disse hindringer er en følge af prisincitamenter, men også f.eks. af manglende bevidsthed om de besparelser, der kan være et resultat af at begrænse forureningen.

3 POLITIKASPEKTET

3.1 Fortsat fremdrift

EU må stå fast på den vedtagne makroøkonomiske stabilitetspolitik, fastholde fremdriften bag hele Lissabon-strategien og fokusere på de områder, som kan bidrage mest til opfyldelsen af målene.

3.1.1 En fast forpligtelse til at efterleve stabilitets- og vækstpagten vil bidrage til at skabe tillid

Rammerne om den makroøkonomiske politik giver stabilitet, som hurtigere skulle kunne genskabe stigende vækst i EU:

- De aktuelle makroøkonomiske politikker i stabilitets- og vækstpagten kan bidrage til at dække de kortsigtede behov i økonomien, uden at målet på mellemlang sigt om stabilitet dermed må opgives;

- lempelsen af de monetære vilkår og den mindskede trussel mod prisstabiliteten har tilsammen bidraget til at justere den makroøkonomiske policy mix;

---

[10] Yderligere oplysninger kan findes i meddelelsen om "En bæredygtig udvikling i Europa for en bedre verden: En EU-strategi for bæredygtig udvikling", KOM(2001) 264 endelig. http://europa.eu.int/comm/environment/eussd/index_da.htm

[11] Hvidbogen "Den europæiske transportpolitik frem til 2010 – De svære valg" KOM(2001) 370 endelig. http://europa.eu.int/comm/energy_transport/da/lb_da.html

– budgetpolitikkerne hjælper også med til at stabilisere økonomien. Mærkbare skattelettelser i 2001 (på op til 0,5 % af BNP) er blevet gennemført i nogle medlemsstater;

– inden for stabilitets- og vækstpagten opereres der med automatiske budgetstabilisatorer. Som følge af konjunkturernes indvirkning på erhvervslivet, forventes der dårligere balance i budgetterne.

Medlemsstater, som stadig har underskud, bør sigte mod at komme af med disse senest 2003-2004, samtidig med at de bør lade de automatiske budgetstabilisatorer fungere inden for den samlede grænse for budgetunderskud på 3 % af BNP. Hvis der ikke gøres fremskridt med at konsolidere budgetterne i 2002, vil en større indsats være påkrævet i de to følgende år.

På den baggrund viser den nuværende afmatning, at EU's økonomi stadig er sårbar over for den økonomiske og politiske udvikling i andre dele af verden. En gennemførelse af Lissabon-strategiens reformer vil bidrage til, at fremtidige begivenheder får mindre dramatiske følger for EU.

– Det **Europæiske Råd** bør give udtryk for en klar forpligtelse til at sikre makroøkonomisk stabilitet og yderligere konsolidering af de offentlige finanser på mellemlang sigt.

3.1.2 Fortsat fremdrift med henblik på samtlige mål i Lissabon-strategien

I Barcelona må Det Europæiske Råd sikre, at strategien videreføres på alle fronter - inden for den økonomiske politik, social- og arbejdsmarkedspolitikken og miljøpolitikken. Disse politikker styrker hinanden gensidigt, og kun en integreret fremgangsmåde kan garantere, at EU kan nå målet om høj vækst og fuld beskæftigelse og samtidig forblive på vej mod en bæredygtig udvikling. Følgende bør fremhæves:

(a) Forsinkelserne i gennemførelsen af de økonomiske og strukturelle reformer må indhentes

"Leveringen af varen" er blevet forsinket. Fristerne for at træffe beslutninger og føre dem ud i livet overskrides, ofte ud fra hensynet til kortsigtede sektorspecifikke eller politiske interesser.

Dette er et reelt problem med reelle omkostninger for erhvervsliv og borgere i hele EU.

Kommissionens formand, Romano Prodi, påpegede denne forsinkelse i sine breve til stats- og regeringscheferne i november og til formanden for Europa-Parlamentet. I disse breve beskrev han de områder[12], hvor der nødvendigvis må ses resultater før topmødet i Barcelona[13].

---

[12] Kommissionsformanden nævnte EF-patentet, den endnu ikke vedtagne lovgivning om offentlige indkøb, forslagene om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og om UCIT'er (investeringsfonde), og angående handlingsplanen om finansielle tjenesteydelser nævnte han de endnu ikke vedtagne forslag om markedsmisbrug, sikkerhedsstillelse, prospekter, pensionsfonde, grænseoverskridende betalinger og international regnskabsførelse.

Medlemmerne af Det Europæiske Råd må leve op til deres ansvar og udvise lederskab i forhold til deres respektive regeringer. De bør sørge for, at deres ministre bilægger deres uoverensstemmelser om detaljerne i de enkelte forslag og ikke accepterer, at forsinkelser blot medfører, at fristerne udskydes eller at det overlades til stats- og regeringscheferne at tage stilling til detaljerne i de komplicerede forslag. Europa-Parlamentet må påtage sig sin del af ansvaret for at sikre, at "varen leveres til tiden".

Det **Europæiske Råd** bør tackle denne udfordring ved at vurdere forskellige måder at indhente disse forsinkelser på:

- Rådets formandskab kunne eventuelt arrangere ekstra møder i Rådet i perioderne op til forårstopmøderne for at løse endnu ikke afklarede problemer
- Rådets formandskab bør gøre fuld brug af afstemning med kvalificeret flertal, hvor det er muligt, for at sikre, at beslutninger om Lissabon-reformer ikke forsinkes, især på de områder, der er beskrevet i denne rapport
- stats- og regeringscheferne bør sikre passende intern koordinering, så der gøres fremskridt med hele strategien.

Når der ikke kan løses op for sådanne blokeringer, sås der tvivl om, hvorvidt forslagene i det hele taget tillægges nogen egentlig betydning og prioritering. I sådanne tilfælde vil Kommissionen overveje at trække sit forslag tilbage. På områder - såsom gas og elektricitet - hvor manglende fremskridt skader konkurrencen og hindrer integration af markedet, vil Kommissionen overveje at anvende sine beføjelser under EU's konkurrenceregler til at vedtage retsakter til åbning af markederne, lige som den gjorde i 1990'erne på telekommunikationsområdet.

(b) Bæredygtig udvikling skal være en integreret del af disse reformer

Bæredygtig udvikling betyder, at politikkerne skal være i overensstemmelse med langsigtede målsætninger. Den økonomiske, den sociale og arbejdsmarkedsmæssige og den miljømæssige målsætning har alle betydning for livskvaliteten. Derfor er miljøaspektet blevet integreret i Lissabon-strategien. Det skal sikre, at hvert af disse tre elementer vægtes på passende måde, når retningslinjerne for politikområdet fastlægges på højeste politiske plan.

Det betyder, at de samlede konsekvenser af og sammenhængen i de forskellige politikker skal evalueres i forhold til langsigtede målsætninger. Kommissionen er for øjeblikket i færd med at udforme mekanismer til konsekvensanalyse af dens forslag i relation til bæredygtighedsaspektet, og disse vil være klar til anvendelse før udgangen af i år.

At forbedre sammenhængen mellem de forskellige politikker bliver især vigtigt i de kommende tolv til atten måneder inden for områderne transport og energi.

Selv om en yderligere åbning af transport- og energimarkederne f.eks. vil medføre

---

[13] I forbindelse med den prioriterede reformpakke er der gjort fremskridt på alle punkter undtagen EF-patentet, offentlige indkøb, pensionsfonde og prospekter. Derudover er der et presserende behov for at træffe beslutning om satellitnavigationssystemet Galileo og de institutionelle rammer i Lamfalussy-rapporten.

lavere omkostninger og føre til lavere priser, må dette ikke fjerne enkeltpersoners og virksomheders incitamenter til at investere i rene teknologier og effektiv energiudnyttelse. Dette nødvendiggøre en fjernelse af miljøskadelige subsidier og en hensigtsmæssig brug af miljøafgifter. Desuden bør lovgiverne sørge for, at der skaffes passende markedsadgang for vedvarende energikilder.

Europa-Parlamentet og Rådet:

– bør vedtage direktivet om energiskat senest i december 2002.

Kommissionen vil i 2002:

– fremsætte nye forslag om prisbestemmelser inden for transportinfrastrukturområdet for at sikre, at priserne for at bruge forskellige transportmuligheder i højere grad afspejler de respektive transportmuligheders samfundsmæssige omkostninger. Ved hjælp af øget indtjening kunne der være ekstra grundlag for at specielt alternativer til landevejstransporten kunne udfylde de manglende forbindelsesled inden for de transeuropæiske net

– fremsætte nye forslag om sikrere transportsystemer i Europa, og

– sideløbende med fortsatte forhandlinger om direktivet om energiafgifter nyvurdere den samlede energibeskatningspolitik og undersøge mulighederne for at komme videre med at få energipriserne til bedre at afspejle deres samlede samfundsmæssige omkostninger

Politikker og nye infrastrukturer, herunder transeuropæiske net, skal være forenelige med en bæredygtig udvikling. Kommissionen vil fremsætte forslag med henblik på at øge effektiviteten og sørge for forsyningssikkerhed på energiområdet efter høringen om grønbogen fra november 2000[14].

(c) Økonomisk og social samhørighed skal fortsat fremmes

Forbedret økonomisk og social samhørighed opnås gennem en kombination af stærkere økonomisk ydeevne, udviklingen af et videnbaseret samfund og langsigtet strukturel støtte til investeringer i infrastrukturer og mennesker, navnlig i de mindst udviklede regioner. Den bygger på den europæiske samfundsmodels og velfærdsstatens styrke og ambition. Denne model hjælper folk tilbage i arbejde i erkendelse af, at et job ofte er den bedste beskyttelse mod social udstødelse. Den kombinerer en prismæssig overkommelig social beskyttelse på højt niveau med fokus på en social samhørighed, der ofte opleves som en mangel i USA.

Denne målsætning er særlig vigtig for mindre velhavende regioner og ugunstigt stillede grupper i samfundet, for hvem samhørigheden ikke blot er et biprodukt af en vellykket integrering; den er et tegn på solidaritet. Den indebærer en vedvarende indsats i form af investeringer på mellemlang og lang sigt, hvilket vil blive endnu mere nødvendigt, når EU udvides.

---

14 "På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningssikkerhed", KOM(2000) 769 endelig http://europa.eu.int/comm/energy_transport/da/lpi_lv_da1.html

Det Europæiske Råd bør:

- sætte som mål for 2010 en halvering af antallet af fattigdomstruede personer[15] i EU. Medlemsstaterne bør i deres toårige nationale handlingsplaner mod fattigdom og social udstødelse angive, hvorledes de vil bidrage til opfyldelsen af dette mål. Dette arbejde bør bygge på de indikatorer for social integration, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig i Laeken.

- bakke op om det igangværende arbejde vedrørende de konsekvenser, som befolkningens aldring får for sundhedssektoren og ældreomsorgen med henblik på at sikre samarbejdet og udvekslingen af eksempler på god praksis.

(d) Pensionsordningerne skal være sikre og bæredygtige

Ældrebyrden - forholdet mellem den arbejdende del af befolkningen og den del, der er nået over pensionsalderen - vil mere end fordoble fra de nuværende 24 % til 49 % frem til 2050. Prognoser for de fremtidige udgifter til pensioner viser store stigninger på mellem 3 og 5 procentpoint af BNP i de fleste lande og endnu mere i nogle lande. Stigninger i denne størrelsesorden giver grundlag for alvorlig bekymring både for pensionsordningerne og for de offentlige finanser.

Det **Europæiske Råd** bør kræve, at de igangværende reformer af pensionsordningerne fortsættes i de fleste medlemsstater med det formål at:

- sikre, at pensionsordningerne fortsat vil være i stand til at opfylde deres sociale formål

- sikre, at pensionsordningerne er finansielt bæredygtige

- styrke deres mulighed for at imødekomme de behov, som et samfund i forandring medfører.

(e) Iværksætterånden skal dyrkes som led i et gunstigt erhvervsklima, der tilskynder til effektiv konkurrence

En sund økonomi, en bedre kvalificeret og mere mobil arbejdsstyrke, integrerede energi-, transport- og finansmarkeder samt et stærkere viden- og teknologigrundlag i EU er alle sammen elementer, der repræsenterer muligheder.

At omsætte disse muligheder til økonomisk vækst og arbejdspladser afhænger af erhvervslivet og af iværksætternes kreativitet i EU, såvel som af et konkurrencemiljø, der ikke forvrides af private eller statslige foranstaltninger. Nøglen til succes består i, at der reageres handlekraftigt på denne udfordring. Især de små virksomheder[16] er rygraden i den europæiske økonomi. De er krumtappen i innovation og jobskabelse.

---

15 Dette mål bør baseres på det gennemsnitlige niveau for 1997 (det seneste år, der foreligger oplysninger om) på 18 % af hele EU's befolkning, der anses for at være fattigdomstruede, efter at der er taget højde for overførsler fra de sociale sikringsordninger.

16 Kommissionen vil før topmødet i Barcelona fremlægge sin årlige rapport om det europæiske charter for små virksomheder.
http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/charter/charter_da.pdf

Iværksætterånden vil trives i et gunstigt erhvervsklima. Dette kræver, at der på mange fronter gøres fremskridt, der tilsammen afstedkommer markante ændringer.

På Det Europæiske Råd i Stockholm forpligtede medlemsstaterne sig til at begrænse statsstøtten og omdirigere støtten til horisontale målsætninger. Selv om de har gjort visse fremskridt med hensyn til at begrænse støtteniveauerne, bør de fortsætte deres vedvarende bestræbelser og ikke tillade, at ændringer i det økonomiske klima anvendes son en undskyldning for tilbageskridt.

Det **Europæiske Råd** bør bakke op om igangværende foranstaltninger gående ud på:

- at begrænse statsstøttens andel af BNP og omdirigere støtten til horisontale målsætninger af almen interesse, inkl. samhørighedsmål

- inden udgangen af juni 2002 at afslutte arbejdet med en handlingsplan til forbedring og forenkling af de lovgivningsmæssige rammer

- at formulere kvantitative mål for erhvervslivet, små virksomheder og erhvervsklimaet. f.eks. om at afkorte den tid, det tager at registrere et selskab, eller om on-line adgang til elektroniske offentlige tjenester ("*e*-Government"). Dette vil bidrage til at koncentrere opmærksomheden om de områder, hvor der er størst behov for fremskridt og til at vise, hvornår fremskridtene skal være gjort. Der bliver behov for fleksibilitet, så medlemsstaterne får mulighed for inden for en række mål, som er vedtaget i fællesskab, at anvende de mål, der svarer bedst til deres specifikke prioriteringer.

- styrke indsatsen på alle de ti hovedpunkter i det europæiske charter for små virksomheder (som Det Europæiske Råd tilsluttede sig i Feira i juni 2000)

- forbedre skatte- og afgiftsklimaet for erhvervslivet i EU ved at tage fat på hindringerne for grænseoverskridende erhvervsaktivitet.

Kommissionen vil:

- fremsætte forslag om en målrettet indsats på kort sigt f.eks. om ændringer af eksisterende direktiver om fusioner og moder/datterselskaber, så de også omfatter skatteområdet. Den vil undersøge omfattende løsninger på mellemlang sigt, såsom mulighederne for, at virksomhederne kan operere med et fælles regelværk på selskabsbeskatningsområdet, der vil give et konsolideret fælles beskatningsgrundlag for deres aktiviteter i EU som helhed.

3.2 Skarpere fokus i 2002

Det Europæiske Råd bør på mødet i Barcelona fokusere mest på følgende tre prioriterede områder i det kommende år:

- beskæftigelsespolitikker, og især aktive arbejdsmarkedspolitikker, med det formål at nedbringe arbejdsløsheden og forbedre beskæftigelsesudsigterne for hele arbejdsstyrken, men især øge beskæftigelsesgraden for kvinder og ældre arbejdstagere

- økonomiske reformer for at styrke konkurrencen, integrationen og investeringen i EU's netværksindustrier og fremskyndelse af arbejdet med at færdiggøre integreringen af de finansielle markeder

- et bedre videngrundlag i EU.

Der er her tale om områder, som kan udgøre den største forskel for EU's præstation på lang sigt. De vil bidrage til at stimulere beskæftigelse, investeringer og produktivitet på kort og mellemlang sigt - ikke blot inden for bestemte sektorer men i økonomien som helhed.

Hvor det er hensigtsmæssigt, vil Kommissionen sørge for, at dens forslag til overordnede retningslinjer for den økonomiske politik og retningslinjer for beskæftigelsen omsætter disse prioriteringer i praktiske foranstaltninger, som skal træffes på europæisk og nationalt plan.

3.2.1 Der skal udformes beskæftigelsespolitikker med fokus på aktive arbejdsmarkedspolitikker for EU's arbejdsmarkeder

EU's mål for beskæftigelsesgraden frem til henholdsvis 2005 og 2010 skal fastholdes og foranstaltningerne for at skabe flere og bedre arbejdspladser og få folk tilbage i arbejde må fremskyndes. Foranstaltninger for at hjælpe særlige grupper, herunder kvinder og ældre arbejdstagere, til at komme ind på arbejdsmarkedet og blive der, bør nyde fremme.

- **Kommissionen** vil i 2002 fremsætte et forslag om revision af den europæiske beskæftigelsesstrategi, der bygger på dens resultater og integrerer Lissabon-målene, inkl. en tidsplan for Luxembourg-processen.

- **Medlemsstaterne** bør angive, hvorledes de fra 2003 og fremover vil bidrage til at nå disse EU-mål ved at fastlægge ambitiøse, men opnåelige nationale mål i deres nationale handlingsplaner for beskæftigelse. Dette bør afspejles i retningslinjerne for beskæftigelsen i 2003.

Positive resultater er mulige, hvis alle berørte parter, men især medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter, gør en indsats. Indsatsen bør være koncentreret om følgende:

(a) Uhensigtsmæssige forhold, som hindrer folk i eller afholder dem fra at tage et job og beholde det

(i) Skat

Medlemsstaterne har allerede sænket skatterne - fra 1999 til 2001 – med ca. ¾ procentpoint af BNP. Denne tendens bør fortsætte for at nå en yderligere sænkning i størrelsesordenen 1 procentpoint senest 2005. De pågældende lempelser skal være i fuld overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagten og bør generelt opvejes af nedskæringer i de offentlige udgifter.

- **Det Europæiske Råd** bør fremhæve, at medlemsstaterne, når de foretager yderligere skattesænkninger, bør prioriterer lempelser, der kommer de lavtlønnede til gode.

(ii) Sociale ydelser

Omfattende reformer, der ser på den kombinerede virkning af skat og sociale ydelser med hensyn til at skabe incitamenter for, at folk indgår og forbliver i arbejdsstyrken, er en påtrængende prioritet for mange medlemsstater.

Sådanne reformer bør se på kontrolordninger og regler for adgang til sociale ydelser med særlig henblik på at forbedre incitamenter, så det kan betale sig at arbejde, samtidig med at det sikres, at bistandsordningernes sociale målsætninger ikke undergraves.

Det Europæiske Råd bør fremhæve, at det er vigtigt at fremskynde centrale reformer på nationalt plan for så vidt angår sociale ydelser - reformer, der tager hensyn den kombinerede virkning af skat og sociale ydelser.

Medlemsstaterne bør fortsætte deres foranstaltninger med henblik på

- at modarbejde individuelle førtidspensioneringsordninger og indførelsen af førtidspensioneringsordninger i virksomheder. Dette vil bidrage til at øge ældre arbejdstageres andel i arbejdsstyrken og deres beskæftigelsesgrad og burde bidrage til, at den effektive gennemsnitlige pensionsalder, der i øjeblikket er på ca. 58 forhøjes til 62 i 2010. Indsatsen bør være mere udtalt i de medlemsstater, der har de laveste beskæftigelsesgrader for ældre arbejdstagere.

- at fremme en gradvis overgang fra arbejde til pension (f.eks. tilskynde til deltidsarbejde) og belønne dem, der forbliver i arbejde længere

- at iværksætte reformer af trangsbestemte ydelser, uden at bringe den sociale målsætning i fare eller undergrave incitamenterne til uddannelse, med henblik på at sikre, at hvert husstandsmedlem har et incitament til at arbejde.

Kommissionen vil se nærmere på, hvordan kombinationen af forskellige politikker indvirker på arbejdsmarkedsdeltagelsen (såsom ordninger med incitamenter, straffeforanstaltninger ved fortsat arbejde i et andet job efter pensionering).

Arbejdsmarkedets parter skal opfordres til at støtte en mere gradvis afgang fra arbejdsmarkedet for ældre arbejdstagere. Medlemsstaterne kan hjælpe via ændringer i reglerne for f.eks. visse ydelser (såsom i forbindelse med sygesikring).

(iii) Forbedrede børnepasningsmuligheder og undersøgelse af årsagerne til de nuværende kønsbestemte skævheder på arbejdspladsen.

For at øge kvindernes andel af arbejdstyrken, bør udbuddet af såvel offentlige som private børnepasningsordninger forbedres. Ved at fastsætte mål på grundlag af fremtidige børnepasningsindikatorer er man med til at sætte gang i yderligere forbedringer. Manglen på børnepasningsmuligheder er blot et eksempel på faktorer, som influerer på kvindernes andel i arbejdstyrken og som bidrager til den skæve fordeling af kønnene.

Det Europæiske Råd bør fastlægge EU-dækkende mål frem til 2010:

- Der bør være børnepasningsmuligheder til rådighed for mindst 90 % af børn fra 3-årsalderen op til den undervisningspligtige alder, og for mindst 33 % af børn under 3 år.

Kommissionen vil i 2002 iværksætte en vidtrækkende evaluering af årsagerne til de forskelle, der fører til kønsskævheder, bl.a. med hensyn til lønniveauet.

(b) Beskæftigelsesegnethed, tilpasningsevne og mobilitet skal fremmes, for at forandringer kan håndteres bedre

(i) En handlingsplan vedrørende kvalifikationer og mobilitet

Den Højtstående Arbejdsgruppe vedrørende Kvalifikationer og Mobilitet har i sit arbejde påpeget vigtige hindringer for større erhvervsmæssig og geografisk mobilitet i EU. Disse hindringer kan skyldes manglen på centrale kvalifikationer, behovet for en mere ensartet, gennemskuelig og fleksibel ordning til gensidig anerkendelse af erhvervskvalifikationer og andre problemer i tilknytning til kvalifikationer, manglen på information om arbejdsmuligheder i andre medlemsstater og forhindringer knyttet til pensioner, adgang til ydelser i sundhedssektoren og til socialsikring.

Kommissionen vil om kort tid fremlægge en handlingsplan i et forsøg på at fjerne hindringerne inden for de europæiske arbejdsmarkeder frem til 2005. Handlingsplanen vil indeholde forslag til foranstaltninger med henblik på:

- at gøre uddannelsessystemerne bedre egnet til at imødekomme arbejdsmarkedets behov
- begrænse lovgivningsmæssige og administrative hindringer for anerkendelse af erhvervskvalifikationer og også andre hindringer, der opstår som følge af den måde, formelle kvalifikationer og ikke-formelle færdigheder anerkendes på
- at sikre uindskrænkede muligheder for overførsel af rettigheder til socialsikring, herunder pensionsrettigheder, overalt i EU. Dette bør omfatte et meget praktisk og symbolsk skridt med henblik på at erstatte de formularer på papir, der i øjeblikket kræves med henblik på lægebehandling i andre medlemsstater, med et europæisk sygesikringskort. Et sådant kort skulle tjene til at forenkle procedurerne og ikke til at ændre eksisterende rettigheder og pligter.
- at analysere samspillet mellem indvandrerpolitikken, beskæftigelsespolitikken og social- og arbejdsmarkedspolitikken.

Medlemsstaterne bør træffe foranstaltninger til at forbedre mobiliteten på deres respektive områder.

- Dette kræver en målrettet indsats, der kombinerer aktive arbejdsmarkedspolitikker med en styrkelse af administrationen af de sociale ordninger og større fleksibilitet med hensyn til den enkeltes mulighed for at tage retten til ydelser med fra en region til en anden. Det kræver også, at lønningerne i højere grad afspejler produktiviteten og arbejdsmarkedssituationen i de forskellige sektorer og geografiske områder.

(ii) Tidlig planlægning af og kontrol med forandringer i forbindelse med omstrukturering af selskaber.

For at tage hånd om de beskæftigelsesmæssige og sociale aspekter i forbindelse med omstrukturering af selskaber, er det vigtigt med en dialog mellem arbejdsmarkedets parter på alle niveauer. Dette vil bidrage til en mere forebyggende og proaktiv fremgangsmåde; en fremgangsmåde gående ud på at planlægge forandringer i god tid og at søge at kontrollere disse.

Kommissionen er i færd med at lancere første fase i forbindelse med høringen af arbejdsmarkedets parter vedrørende tidlig planlægning af og kontrol med forandringer. Med dette vil man tage hånd om de sociale aspekter af

omstruktureringer af selskaber. Kommissionen forventer, at arbejdsmarkedets parter i fællesskab vil fastlægge fremgangsmåder baseret på eksempler på bedste praksis.

– **Det Europæiske Råd** bør stadfæste, at der er behov for at forholde sig positivt til forandringer i lyset af behovet for større tilpasningsevne i økonomien og bør opfordre arbejdsmarkedets parter til at videreføre arbejdet på dette område.

3.2.2 Europa skal bindes sammen, markederne skal bindes sammen

EU har i et halvt århundrede udviklet sig til et net af indbyrdes afhængighed og integration. Der skal vedtages beslutninger i 2002 om gennemførelsen af de centrale strukturelle økonomiske reformer, der blev bebudet i Lissabon. Arbejdet med at skabe de lovgivningsmæssige rammer, der er nødvendige for at opfylde målsætningen om integrerede finansielle markeder, må fremskyndes for at nedbringe kapitalomkostningerne, skabe arbejdspladser og gøre borgere og virksomheder i stand til at høste alle fordelene ved euroen. Europa-Parlamentet og Rådet må vedtage en tidsplan og et sæt rammer for yderligere integrering af gas- og elektricitetsmarkederne og for centrale områder inden for transportsektoren. Hullerne i Europas vigtigste infrastrukturnet må udfyldes, og investeringer i grundlæggende infrastruktur må opmuntres.

(a) Finansmarkederne

Der er gjort fremskridt i bestræbelserne på at opfylde Lissabon-strategiens mål om fuldt integrerede værdipapirmarkeder frem til 2003 og markeder for finansielle tjenesteydelser frem til 2005, men det er ikke gået hurtigt nok. Dette er meget vigtigt for vækst, konkurrenceevne, arbejdspladser og erhvervsliv i EU. Fortsat eksisterende administrative og juridiske hindringer må fjernes. UCITS-direktiverne om harmoniserede investeringsfonde[17] og forordningen om grænseoverskridende betalinger er allerede formelt vedtaget. Der er behov for at vedtage andre centrale elementer i handlingsplanen for de finansielle tjenesteydelser, hvis EU skal kunne præsentere en færdigintegreret sektor for finansielle tjenesteydelser til tiden, således som Det Europæiske Råd lovede på dets møder i Lissabon og Stockholm.

Europa-Parlamentet og Rådet bør

– senest i juli 2002 vedtage de endnu ikke vedtagne forslag om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser, sikkerhedsstillelse, markedsmisbrug og international regnskabsføring

– senest i december 2002 vedtage endnu ikke vedtagne forslag om pensionsfonde, finansielle konglomerater og prospekter.

Ekspertgruppen på højt plan om selskabsret, som Kommissionen har nedsat, har udarbejdet sin første rapport om spørgsmål i forbindelse med overtagelsestilbud. På grundlag af anbefalingerne heri vil Kommissionen fremsætte et nyt forslag i dette års andet kvartal. Kommissionen håber på fuld politisk enighed om dette vigtige spørgsmål inden udgangen af 2002.

---

[17] Institutter for kollektiv investering i værdipapirer (investeringsinstitut).

(b) Energi og transport

Det er nødvendigt, at foranstaltninger til yderligere integrering af energi- og transportmarkederne i EU vedtages endeligt før udgangen af 2002. En yderligere åbning af markedet vil medvirke til at forbedre ydelserne for virksomheder og borgere, og samtidig sikre et tilstrækkeligt serviceniveau overalt i EU til en overkommelig pris.

(i) Åbning af markedet

Europa-Parlamentet og Rådet bør:

- så tidligt som muligt i 2002 vedtage endnu ikke vedtagne forslag om fastsættelse af tidsplan og rammer for den endelige fase i liberaliseringen af elektricitets- og gasmarkederne
- senest i december 2002 vedtage forslag om oprettelse af et fælles europæisk luftrum, de foreslåede bestemmelser om tildeling af ankomst- og afgangstider (slots) i lufthavne samt de endnu ikke vedtagne forslag om markedsadgang for havnetjenester og bestemmelser for indgåelse af offentlige tjenesteydelsesaftaler
- gøre væsentlige fremskridt med hensyn til den kommende anden pakkeløsning af foranstaltninger, der skal sætte ny gang i de europæiske jernbaner.

Rådet må i lyset af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Laeken:

- træffe de nødvendige beslutninger senest i marts 2002 for at satellitnavigationssystemet Galileos udviklingsfase kan påbegyndes officielt.

(ii) Huller

Åbningen af markedet må ledsages af bestræbelser på at udnytte de eksisterende net bedre og at udfylde hullerne i energi- og transportnettene i EU. Dette vil styrke det indre marked og give bedre grundlag for effektiv konkurrence. Når det gælder energispørgsmålet, vil dette bidrage til at forbedre adgangen til de nationale net for vedvarende energikilder og styrke EU's langsigtede forsyningssikkerhed på energiområdet.

I forlængelse af sin meddelelse fra december 2001 om europæiske energinetværk mener Kommissionen, at det er væsentligt at forbedre sammenkoblingen af nationale energinet.

- **Europa-Parlamentet og Rådet** bør senest december 2002 vedtage de reviderede retningslinjer og ledsagende finansielle bestemmelser for transeuropæiske energi- og transportnet.
- **Medlemsstaterne** bør senest i 2005 nå et mål for elektricitetssammenkobling på mindst 10 % af deres installerede produktionskapacitet.

Hvis retningslinjerne for De Transeuropæiske Net vedtages hurtigt, skulle det være muligt at gøre bedre brug af struktur- og samhørighedsfondene sammen med budgettet for De Transeuropæiske Net med henblik på at sikre de nødvendige investeringer. Dette er særlig vigtigt med henblik på at anlægge ekstra

jernbanestrækninger for at flytte trafikken over fra landevejene, ligesom det er vigtigt for samhørighedslandene.

(c) Bredbåndsnet

For at et videnbaseret samfundspotentiale skal kunne udnyttes fuldt ud, må borgere og virksomheder kunne få adgang til prismæssigt overkommelige højhastighedskommunikationer, uanset hvor de befinder sig i EU. Bredbåndsbaseret internetadgang bliver en nøglefaktor, for at økonomiens ydeevne kan forbedres. Bredbåndsnet kommer til at danne rygraden i et stadig mere sammenknyttet og integreret samfund.

Etablering af bredbåndsnettet foregår i øjeblikket ikke i et tilstrækkelig hurtigt tempo, hvilket afspejler de store investeringer, det drejer sig om. Vedtagelser om sådanne net er det markedet, som må tage stilling til. Dog kan offentlige myndigheder fremme konkurrencen, især i lokalnettene, og sørge for lige konkurrencevilkår via anvendelsen af de nye bestemmelser for telekommunikation, der blev vedtaget for nylig. De kan også hjælpe med til at stimulere markedet som opkøbere af nye funktioner og tjenesteydelser, der er afhængige af bredbåndskapacitet og ved at gøre statslige tjenester tilgængelige online.

- **Det Europæiske Råd** bør vedtage en målsætning om, at bredbåndsteknologierne gøres bredt tilgængelige i EU frem til 2005.

At fremme etableringen af bredbåndsnet er kun en del af det, der er nødvendigt. Det er vigtigt, at man - med skolerne forrest - fuldt ud udnytter de muligheder, højhastighedsforbindelserne giver. Dette viser tydeligt vigtigheden af de igangværende foranstaltninger for at udbrede IT-færdigheder i befolkningen inden for rammerne af initiativer i forbindelse med *e*Learning og livslang uddannelse. Der er også et presserende behov i skolerne for flere computere, bedre internetforbindelser og bedre uddannelse af lærere med hensyn til nye teknologier.

- **Det Europæiske Råd** bør gå ind for nye mål for *e*Learning i skolerne i EU. Bestræbelserne på at opfylde de eksisterende mål bør fortsætte, og nye mål bør bl.a. omfatte målsætningen om inden udgangen af 2002 at sikre, at man i EU er nede på at skulle være 15 elever om hver internetopkoblet pc.

3.2.3 Der skal investeres i viden af hensyn til den fremtidige konkurrenceevne og beskæftigelse

Europa er på forkant med udviklingen på mange områder inden for videnskaben, og det har vist sig i stand til at omsætte ideer til innovative produkter og tjenesteydelser og dets uddannelsessystemer står generelt set stærkt.

Samtidig er de højere uddannelser og forskningen i Europa ikke i stand til at tiltrække nok mennesker og investeringer hverken fra Europa eller internationalt. Kilder til finansiering af forskning og uddannelse er stadig ikke tilstrækkelige, især ikke fra erhvervslivet for forskningens vedkommende.

Endvidere er livslang uddannelse for de fleste mennesker stadig ikke en realitet, selv om der er sket fremskridt i nogle medlemsstater. Så mange som 150 mio. europæere

har ikke afsluttet en uddannelse på sekundærtrinnet; forholdsvis få voksne deltager i livslang uddannelse (varierende fra 1 ud af 100 til1 ud af 5).

(a) Et europæisk vidensområde

EU er nødt til at øge investeringerne i menneskelige ressourcer, udvikle det europæiske område for forskning og innovation, ændre de almene uddannelser og erhvervsuddannelserne ud fra et livslangt perspektiv, oprette netværker og videncentre inden for forskning og uddannelse samt fremme mobilitet i Europa.

Både på fællesskabsplan og nationalt plan er der gjort visse fremskridt i retning af at tilpasse politikkerne til disse udfordringer, men der er behov for et stærkere europæisk islæt. En mere integreret indfaldsvinkel ville også bidrage til at sikre, at erhvervslivet i EU fortsat er konkurrencedygtigt, og at folk med de rigtige kvalifikationer er på plads til at besætte nye stillinger inden for forskning og udvikling, i takt med at investeringerne øges.

- **Europa-Parlamentet og Rådet** bør vedtage det sjette rammeprogram for forskning senest i juni 2002.

- **Kommissionen** vil i 2002 fremsætte forslag til en integreret strategi for Fællesskabets uddannelses- og forskningspolitikker. Strategien vil blive baseret på en samlet indfaldsvinkel til undervisnings- og forskningsaspekterne af erhvervsuddannelse og karriereudvikling, universitetspolitik, udviklingen af europæiske vidennet og videnskabelige net samt styrket samarbejde og udveksling med tredjelande.

Denne integrerede strategi kommer til at omfatte aktioner med henblik på:

- *At udvikle et gennemskueligt og åbent europæisk forsknings- og uddannelsesmiljø.* Der bør tilvejebringes de praktiske og juridiske betingelser, der er nødvendige for at sikre reel mobilitet for alle, der beskæftiger sig med uddannelse, forskning og innovation. I denne forbindelse vil der også blive gjort brug af handlingsplanen for kvalifikationer og mobilitet.

- *At oprette europæiske vidennet og videncentre inden for forskning og uddannelse.* Det nye sjette rammeprogram for forskning vil tilvejebringe finansiering for oprettelsen af større vidennetværk inden for forskning. Kommissionen vil også færdiggøre kortlægningen af ekspertise inden for forskningen på særlig udvalgte områder med hjælp fra medlemsstaterne og udvide denne proces til EU's fremtidige nye medlemsstater. Der vil blive sørget for, at disse bestræbelser følges op på uddannelsessiden, hvor der vil blive foreslået specifikke foranstaltninger som led i den integrerede strategi.

- *At styrke den europæiske dimension inden for livslang uddannelse.* Retten til fri bevægelighed vil blive bakket op af en sammenhængende politik til anerkendelse af kvalifikationer og kompetencer baseret på større sammenlignelighed mellem kvalifikationer og på gensidig tillid. Dette bør fremmes gennem tilrettelæggelsen af europæiske masterstudier, kvalifikations- og eksamensbeviser, minimumsstandarder for kvaliteten inden for almen uddannelse og erhvervsuddannelse, kollegial evaluering (peer review) og samarbejde mellem kvalifikationsgodkendende myndigheder i EU.

– *At skabe betingelser for flere investeringer i forskning fra private kilder.* Kommissionen vil støtte udvekslingen af eksempler på god praksis og udvekslingen af erfaringer på dette område, bruge det sjette rammeprogram for forskning til støtte for vigtige projekter med deltagelse af erhvervslivet; den vil endvidere fremskynde den gensidige supplerende brug af finansieringen via rammeprogrammet og Den Europæiske Investeringsbank i medfør af aftalen mellem Kommissionen og EIB.

Forhøjelser af den private sektors udgifter til F&U må gå hånd i hånd med fortsat høje niveauer med hensyn til det offentliges finansiering af forskning inden for prioriterede områder.

De påtænkte foranstaltninger gør det både realistisk og hensigtsmæssigt at fastsætte mål for forskningsudgifterne frem til 2010, som vil mindske afstanden til Europas vigtigste partnere og medvirke til, at EU kan opfylde de målsætninger, der blev fastlagt i Lissabon.

Det Europæiske Råd bør tilslutte sig foranstaltninger med henblik på:

– at styrke det europæiske område for forskning og innovation ved at fastsætte et mål på 3 % af BNP for det samlede niveau for så vidt angår de offentlige og private udgifter til forskning og udvikling frem til udgangen af indeværende tiår. Ud af dette samlede beløb bør den andel, der finansieres af erhvervslivet, stige til ca. to tredjedele mod 55 % i dag[18].

(b) Avanceret teknologi

I Stockholm erkendte Det Europæiske Råd, at avanceret teknologi såsom biovidenskab og bioteknologi (sammen med andre rene miljøteknologier) er en nøglefaktor for fremtidig vækst på et område, hvor Europas videngrundlag er veludviklet, selv om det er bagefter USAs.

(i) En handlingsplan for biovidenskab og bioteknologi

Selv om der er en positiv udvikling i gang, lider EU stadig under at være kommet sent i gang på biovidenskabens område. EU er også hæmmet af det forhold, at det mangler folk med de nødvendige færdigheder og af utilstrækkelige incitamenter, når det gælder bestemmelserne om intellektuel ophavsret. Der er også manglende konsekvens i de overordnede lovgivningsmæssige og politiske rammebetingelser.

EU er nødt til aktivt at udforme fremtidsorienterede politikker med globalt perspektiv, som fremmer mulighederne for vækst og beskæftigelse på mellemlang sigt. Hvis dette ikke lykkes for EU, kommer det sandsynligvis til at se sig konfronteret med politikker udformet af andre såvel inden for som uden for EU.

[18] Erhvervslivets udgifter til F&U ligger i øjeblikket på et højere niveau (ca. 65 % af det beløb, der bruges på F&U), men en del af disse udgifter finansieres i øjeblikket med offentlige forskningspenge.

- Det **Europæiske Råd** bør betone denne sektors store betydning og udstikke de strategiske retningslinjer for det fremtidige arbejde.

- **Kommissionen** fremlægger om kort tid en omfattende strategi vedrørende de særlige hindringer og muligheder, der gør sig gældende i forbindelse med biovidenskab og bioteknologi. Strategien kommer til at omfatte områder som konkurrenceevne og innovation, forskning, de lovgivningsmæssige rammer, den internationale kontekst, inddragelse af offentligheden i bestræbelserne samt etiske spørgsmål.

- Strategien kommer til at indeholde en handlingsplan med forslag til konkrete foranstaltninger og med opfordringer til andre offentlige og private aktører om at deltage i processen. Det Europæiske Råd bør betone denne sektors store betydning og udstikke de strategiske retningslinjer for det fremtidige arbejde.

(ii) Rene teknologier

Udviklingen og den videre udbredelse af rene teknologier bliver også vigtig for at fremme vækst og beskæftigelse. De blev fremhævet som en central avanceret teknologi af Det Europæiske Råd i Stockholm. At frigøre deres fulde potentiale betyder, at eksisterende markedshindringer for investeringer i disse teknologier skal overvindes og der skal skabes et gunstigt erhvervsklima.

Det sjette rammeprogram for forskning bør også spille en rolle ved at støtte udvikling og udbredelse på et område, hvor europæiske firmaer allerede spiller en ledende rolle.

- **Kommissionen** vil, i forlængelse af den kommende rapport om miljøteknologier, udarbejde en handlingsplan til håndtering af hindringer for disses udbredelse.

3.3 Tiden efter Barcelona-topmødet

3.3.1 Koordineringen skal varetages og forbedres

Den stadig større indbyrdes afhængighed mellem økonomierne ikke blot i de medlemsstater, der har indført euroen, men også i dem, der ikke har, gør det påkrævet at styrke og effektivisere koordineringen af de økonomiske politikker. Denne koordinering skal sikre yderligere konvergens mellem EU's økonomier og gøre det muligt for det indre marked at fungere gnidningsløst.

Traktaten samt stabilitets- og vækstpagten skaber rammerne om en sådan koordinering. Den er baseret på konsensus og indebærer en fælles evaluering af den økonomiske situation, vedtagelse af passende økonomipolitiske reaktioner og gensidig kollegial evaluering, der om nødvendigt fører til tilpasning af bestemte politikker.

Det Europæiske Råd bør tilslutte sig en strategi for øget økonomipolitisk koordinering gående ud på følgende:

– Evaluering af den økonomiske situation og den gennemførte policy mix, i stigende grad ud fra et eurozone-perspektiv og understøttet af en styrkelse af EU's statistikgrundlag.

– Større åbenhed i bestræbelserne på at nå til konsensus om passende politikker, således at der er sikkerhed for, at det foregår i overensstemmelse med fælles regler for, hvorledes den økonomiske politik skal gennemføres.

– En medlemsstat underretter i god tid de øvrige medlemsstater og Kommissionen om vigtige politikinitiativer, således at de kan drage nytte af deres partneres synspunkter via en gensidig kollegial evalueringsproces (peer review).

Integreringen af de økonomiske, sociale og arbejsmarkedsmæssige samt miljømæssige aspekter i Lissabon-strategien gør det endvidere helt nødvendigt at lægge øget vægt på, at der er overensstemmelse mellem de politikker, der gennemføres på disse områder. Dette indebærer en bedre koordinering og synkronisering af de centrale politikinstrumenter, der benyttes til styring af de forskellige elementer i politikken, især:

– de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik, som Kommissionen stiller forslag om kort efter Det Europæiske Råds forårstopmøde

– retningslinjerne for beskæftigelsen, som Kommissionen for øjeblikket fremlægger hvert efterår, og

– "Cardiff-rapporten" om økonomiske reformer, som Kommissionen fremlægger ved udgangen af hvert år.

De bør tilrettelægges på en sådan måde, at Det Europæiske Råd på sit forårs-topmøde er i stand til at udstikke de mest effektive retningslinjer og komme med det mest handlekraftige politiske udspil om økonomiske, social- og arbejdsmarkedsmæssige samt miljømæssige spørgsmål.

3.3.2 Udvidelsen

Lissabon-strategien giver ansøgerlandene en ekstra måde, hvorpå de kan vedtage og gennemføre centrale målsætninger på det økonomiske, social- og arbejdsmarkedsmæssige samt miljømæssige område, men der er ikke tale om en ekstra tiltrædelsesbetingelse. Initiativet eEurope Plus, som kandidatlandene lancerede på Det Europæiske Råds møde i Göteborg er et godt eksempel på dette. De har skabt et grundlag for at kunne fremskynde deres overgang til en videnbaseret økonomi. Det er Kommissionens opfattelse, at det ville være nyttigt, om der blev taget lignende initiativer i kandidatlandene.

Udvidelsesprocessen er imidlertid også en udfordring for både selve strategien og for den økonomiske og sociale samhørighed.

Den vil helt sikkert blive en yderligere faktor for vækst, investeringer og jobskabelse i hele EU i anden halvdel af tiåret, men den vil også gøre det endnu vanskeligere at opfylde mange af de kvantitative mål i Lissabon-strategien.

Den vil indebære en tovejs-læringsproces; en proces, der allerede er startet med kandidatlandenes deltagelse i alle EU-programmer. Dette hjælper disse lande, somme tider med støtte af førtiltrædelsesbistand, med at blive fortrolige med målsætninger og arbejdsformer inden for Lissabon-strategien.

Desuden kan førtiltrædelsesbistand hjælpe dem med at vedtage, gennemføre og håndhæve de dele af den gældende fællesskabsret ("acquis communautaire"), der indgår i Lissabon-strategien.